

“ATATÜRK İLKELERİ

DERS NOTLARI VE ŞİFRE

TANER ÖZDEMİR

“DETAY TARİHÇİ”

TÜRK TELEKOM NURETTİN TOPÇU SOSYAL BİLİMLER LİSESİ

TARİH ÖĞRETMENİ

CUMHURİYETÇİLİK

Cumhuriyetçilik ilkesinin anahtar sözcükleri seçim, demokrasi, egemenlik ve yönetim biçimidir.

Cumhuriyetçilikte belirli zümre veya gruplara imtiyaz tanınmaz. Cumhuriyetçiliğin alt yapısında halkçılık vardır ve **Cumhuriyetçilik** ve **milliyetçiliğin** doğal sonucu halkçılıktır.

Ulusal egemenlik ve Özgürlük ve bağımsızlık cumhuriyetçiliği bütünleyen ilkelerdir,

Cumhuriyetçilik doğrultusunda yapılan önemli yenilikler ise şunlardır

- 1) **TBMM'nin açılması, 23 Nisan 1920**
- 2) **Saltanatın kaldırılması, 1 Kasım 1922**
- 3) **Cumhuriyet'in ilanı, 29 Ekim 1923**
- 4) **Kadınlara siyasi hakların verilmesi, 1930–1933–1934**
- 5) **Ordunun siyasetten ayrılması, 1934**
- 6) **1921 anayasasının kabulü,**
- 7) **Çok partili hayata geçiş denemeleri ve siyasi partilerin kurulması**

UYARI: Türk kadını 1930 yılında belediye seçimlerine katılma hakkını, 1933 yılında muhtarlık seçimlerine katılma hakkını,

5 Aralık 1934 tarihinde ise milletvekili seçme ve seçilebilme hakkını elde etmiştir.

UYARI: Ulusal egemenlik mücadelesi saltanat ve hilafete karşı verilmiştir.

LAİKLİK

Laiklik ilkesinin anahtar sözcükleri din, ümmet ve akılcılık ve bilimsellik. Akılcılık ve bilimsellik, Laiklik ilkesini bütünleyen ilkedir. Din hizmetleri kamu görevi olarak yerine getirilir. Devletin resmi dini ve zorunlu din dersi uygulaması

Laiklik ilkesi doğrultusunda yapılan yeniliklerden bazıları şunlardır:

- 1) **Medeni Kanun, 17 Şubat 1926**
- 2) **Tevhid-i Tedrisat Kanunu, (3 Mart 1924), Maarif Teşkilat-ı Hakkında Kanun,**
- 3) **Halifeliğin kaldırılması, Saltanatın Kaldırılması**
- 4) **Tekke, zaviye ve türbelerin kapatılması, (30 Kasım 1925)**
- 5) **Kılık kıyafet kanunu, (1934) Aşar vergisinin kaldırılması**
- 6) **Anayasadan devletin dini İslam'dır ibaresinin çıkarılması, 1928**
- 7) **İlkelerin anayasal güvence altına alınması 5 Şubat 1937,**

UYARI: Saltanatın kaldırılması, halifeliğin kaldırılması, devletin dini İslam'dır maddesinin anayasadan çıkarılması siyasi alanda laikleşmedir.

UYARI: Medeni Kanun ve şer'i mahkemelerin kapatılması hukuk alanında laikleşmedir.

UYARI: Tevhid-i Tedrisat, Maarif Teşkilatı hakkında kanun ve medreselerin kapatılması eğitimde laikleşmedir.

MİLLİYETÇİLİK

- **Milliyetçilik ilkesinin anahtar sözcükleri ulus, Türk ve bağımsızlıktır.**
- Atatürk milliyetçiliği birleştirici ve bütünlüğüdür. Irk ve din birliğini esas almaz. Laiklikten asla ödün vermez ve sosyal dayanışmayı esas alır.
- **Milliyetçilik akılcı ve insancıldır.** Özgürlük ve bağımsızlık ile İnsan ve insan sevgisi milliyetçiliği bütünlükten ilkelere.

Milliyetçilik ilkesi doğrultusunda yapılan

yenilikler ise şunlardır:

- 1) **Türk Dil ve Tarih Kurumlarının kurulması,**
- 2) **Kabotaj Kanununun kabulü, düşmanın yurttan atılması,**
- 3) **Yabancıların elindeki işletmelerin millileştirilmesi,**
- 4) **Adana-Mersin demiryollarının Fransızlardan alınması,**
- 5) **Vagon-li olayı, Misak-ı İktisat Kongresinin yapılması, Kapitülasyonların kaldırılması.**

UYARI: Ulusal bağımsızlık mücadelesi itilaf devletlerine karşı verilmiştir.

MİLLİYETÇİLİK İLKESİ DOĞRULTUSUNDA YAPILAN YENİLİKLER TUTAK

**“Vatanın kurtarılmasında verdiğimiz sözü
TUTAK ki düşman çizmesi toprağımızı
çiğnemesin.”**

Türk Dil Kurumu açıldı, 12 Temmuz 1932

Ulusçuluk anlayışı benimsendi,

Türk Tarih Kurumu açıldı, 15 Nisan 1931

Anadolu'dan düşman atıldı,

**Kabotaj Kanunu kabul edildi. 1 Temmuz
1932**

HALKÇILIK

- ✓ Halkçılık ilkesinin anahtar sözcüğü ise eşitliktir.
- ✓ Halkçılık ilkesi, bağımsız ve ulusal bir devletin sosyal yönünü oluşturur.
- ✓ Milliyetçilik ve cumhuriyetçiliğin doğal sonucu olan ilke halkçılıktır.
- ✓ Ulusal birlik, beraberlik ve bütünlük halkçılığı bütünleyici ilkedir,

Halkçılık ilkesi doğrultusunda yapılan yenilikler ise şunlardır:

- 1) **Medeni Kanunun kabulü,**
- 2) Soyadı Kanunu,
- 3) **Kanun önünde eşitlik,**
- 4) Aşar vergisinin kaldırılması,
- 5) **Kadınlara da siyasi hakların verilmesi,**
- 6) Unvanların yasak edilmesi.

UYARI: Halkçılığın doğal sonucu devletçiliktir.

HALKÇILIK İLKESİ DOĞRULTUSUNDA YAPILAN YENİLİKLER MASAT

**“Adalet mülkün temeli olmazsa MASAT
eşitliği sağlamaya çalışır.”**

Medeni kanun kabul edildi, 17 Şubat 1926

Aşar vergisi kaldırıldı, 17 Şubat 1925

Soyadı kanunu kabul edildi, 21 Haziran 1934

A

Toplumsal alanda yapılan bütün yenilikler

DEVLETÇİLİK

- ✓ Devletçilik ilkesinin dar anlamda anahtar sözcüğü ekonomidir. Geniş anlamda ise devletin özel teşebbüsün yapamadığı her alana müdahale etmesidir.
- ✓ Devletçilik ilkesi sürekli değildir. Zamana ve şartlara göre ekonomiye müdahale eder.
- ✓ Devletçilik ilkesinin katı kuralları yoktur ve karma ekonomik modeli güder.Devletçilik, **halkçılık** ilkesinin doğal sonucudur.
- ✓ Devletçilik ilkesi özel girişimcilere yol gösterir ve onların önünü kapamaz.

Devletçilik ilkesi doğrultusunda yapılan yeniliklerden bazıları şunlardır:

- 1) KİT'lerin oluşturulması,
- 2) Kalkınma planların uygulanması,
- 3) **Eti bank ve Sümerbank gibi bankaların kurulması,**
- 4) Karabük Demir Çelik Fabrikasının açılması.1939

UYARI: Devletçilik ilkesi 1933 yılında yürürlüğe girmiştir.

İNKILÂPÇILIK

- ✓ **İnkılâpçılığın anahtar sözcükleri ise çağdaşlaşma ve batılılaşmadır.**
- ✓ Mustafa Kemal Atatürk'ün durağan olmayan ilkesidir.
- ✓ **Çağdaşlaşma ve batılılaşma inkılâpçılığı bütünleyici ilkedir**